Economia Romaniei in perioada Primului Razboi Mondial

PROIECT ISTORIE ECONOMICA

„ECONOMIA ROMANIEI IN PERIOADA PRIMULUI RAZBOI MONDIAL”

UNIVERSITATEA „LUCIAN BLAGA” SIBIU
FACULTATEA DE STIINTE ECONOMICE

SPECIALIZAREA: AFACERI INTERNATIONALE

CUPRINS

Prezentare……2
Capitolul I: Economia Romaniei in preajma primului razboi mondial……4
Capitolul II:Economia Romaniei in perioada primului razboi mondial(1914 - 1918)……..5
Economia Romaniei in timpul neutralitatii (1914-1916)……6
-Industria in timpul neutralitatii……7
***-Agricultura in timpul neutralitatii……

……
……..
.9
-Comertul exterior si interi
or…
……
……
……
……
….9
-Finantele publice si circulatia mon
etara
……
……
……..
11
Capitolul III:Economia Romaniei in timpul participarii sale la razb
oi
(191
6-
1918
)
……1
2
-Agricultura……
……
.14
-Finantele, creditul si mon
eda…
……
……
……
……
15

Pacea de la Bucuresti ……..16
Conditiile de munca si de trai ale maselor populare ……..17
Desavarsirea progresului formarii statului national unitar roman……19
Economia Transilvaniei in perioada primului razboi mondial……..20
Bibliografie……22

Capitolul I

ECONOMIA ROMANIEI IN PREAJMA PRIMULUI RAZBOI MONDIAL

In preajma primului razboi mondial, economia Romaniei avea un caracter precumpanitor agrar, cu o industrie pe primele trepte de dezvoltare a productiei masiniste.Romania era condusa de regele Carol I de Hohenzollern din 1866, o domnie care a contribuit la dezvoltarea industriei si care a favorizat intreprinzatorii romani,creandu-le inlesniri pentru afirmare.

Intre 1901-1914 se extinde masinismul si se introduc hotarat tehnici industriale ale timpului.Industria tarii noastre cunoaste o slaba dezvoltare ,o productivitate mai scazuta decat pana atunci si o insuficienta valorificare a resurselor nationale.Industria participa cu numai 25 % la crearea produsului social intre 1912-1913 fata de 20% in 1901 ,iar agricultura participa cu 60 % fata de 65% in 1901.

Agricultura avea un caracter ceralier si era considerabil dependenta de conditiile naturale.Era lipsita de un inventar tehnic perfectionat,fara amenajari funciare si de terenuri necesare.Acest lucru

releva o slaba valorificare a terenurilor agricole caracteristica aspectului sezonier al procesului de munca, o slaba eficienta a muncii.

Industria Romaniei in 1914 era constituita din industria alimentara si usoara (49%), rafinarea petrolului (29%) , materiale de constructii si lemn (14%) ,metalurgie si energie (8%).Aceasta industrie satisfacea necesitatile interne numai la nivelul petrolului,zaharului,cimentului,pielariei etc. Ca urmare a valorificarii scazute, se importau multe produse (uleiuri minerale, hartie ,produse de calitate superioara).De asemenea, masinile si utilajele se importau in proportie de 98%.

Productivitatea muncii in Romania era de cateva ori mai mica decat in tarile dezvoltate, consolidandu-se decalaje importante fata de aceste tari ,in domeniul productivitatii.

Peste 90 % din populatia activa lucra in domeniul agriculturii.Pregatirea fortei de munca se facea, in cea mai mare parte, la locul de munca deoarece existau prea putine scoli de meserii (56 elementare si primare) si pentru agricultura (52 de scoli).

Stabilimentele industriale ,financiar-bancare erau constituite,in mare parte, din ateliere ale cooperativelor capitaliste simple,din manufacturi si mai putin de fabrici ca atare.

Capitolul II

ECONOMIA ROMANIEI IN PERIOADA PRIMULUI RAZBOI MONDIAL(1914-1918)

Contradicţiile dintre marile ţări imperialiste, determinate de legea dezvoltării inegale şi în salturi a capitalismului, au dus la formarea a două blocuri agresive imperialiste: Tripla Aliantă (Puterile Centrale) şi Tripla

Înţelegere (Antanta). Lupta dintre ele pentru reîmpărţirea lumii, a provocat Primul Razboi Mondial.

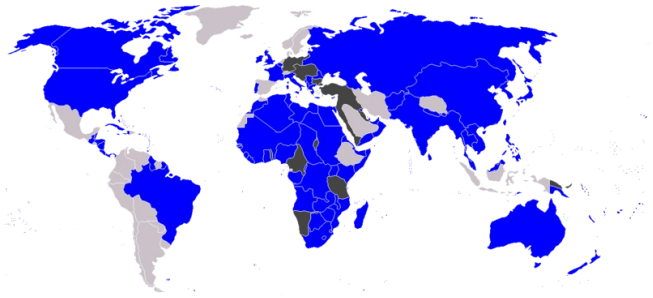

Puterile implicate in Primul Razboi Mondial

- Aliati (Antanta)
- Puteri Centrale

Prin proportiile sale,prin eforturile materiale si umane cerute, razboiul a ascutit la maximum contradictiile sociale si nationale, dand un puternic avant luptei popoarelor pentru eliberarea sociala si nationala.

Primul razboi mondial a adancit contradictiile imperialismului, a slabit capitalismul mondial, a grabit si inlesnit izbucnirea revolutiei in Rusia.In aceste conditii a avut loc Marea Revolutie Socialista, intai cea din februarie 1917 ,soldata prin inlaturarea tarului Nicolae al II-lea ,a guvernului tarist si a puterii sale de catre burghezie, in frunte cu Kerenski,devenit prim-ministru.Cea de-a doua Revolutie ,din 24 octombrie 1917 a facut posibila inlocuirea guvernului Kerenski cu guvernul de esenta bolsevica ,condus de Vladimir Ilici Ulianov-Lenin.

Aceste revolutii au produs mari dereglari in campania militara ruseasca.Soldatii ,in loc sa lupte, isi constituiau soviete si inclinau armele in fata nemtilor.Acea Revolutie al carei prim act post victorie a fost “Decretul asupra pacii” ,Decret prin care Rusia isi afirma dorinta de a incheia pace separat cu Germania ,se putea astfel sa-si replieze armata pe alte fronturi.Victoria Marii Revolutii Socialiste a exercitat o influenta considerabila asupra intregului mers al istoriei mondiale.Cel mai mult de suferit a avut astfel Romania si armata romana, trupele rusesti lasand de izbeliste linii de front de zeci si sute de km lungime ,care au trebuit

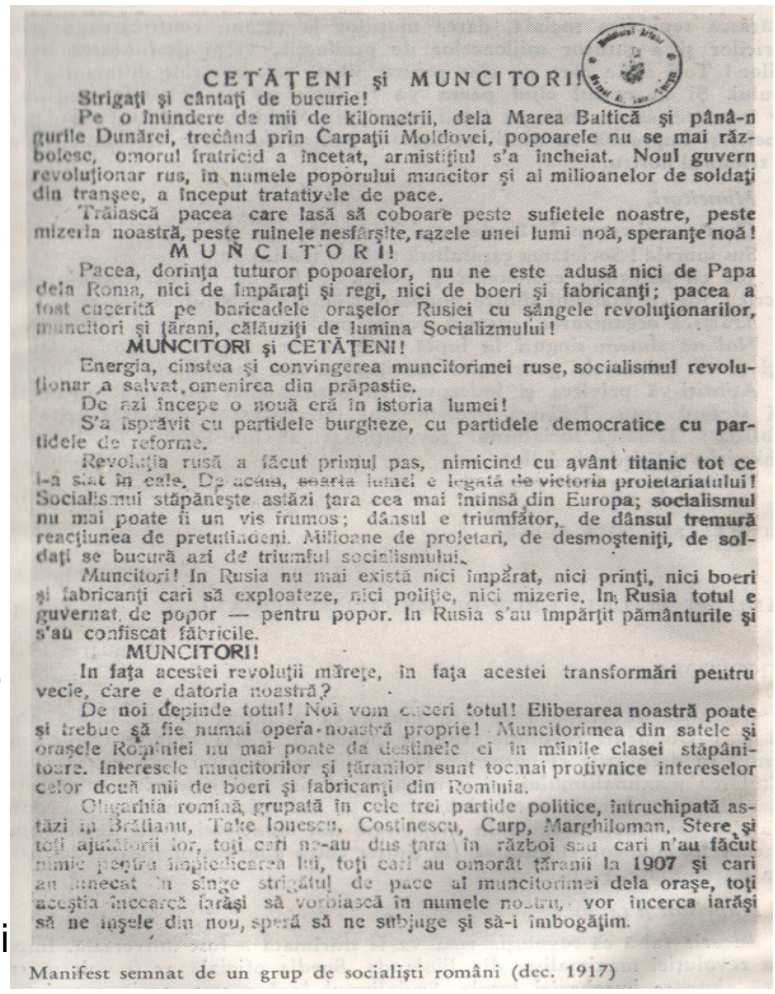

CETĂŢENI şi MUNCITORI!

Strigaţi şi cântaţi de bucurie!

Pe o întindere de mii de kilometrii, dela Marea Baltică şi până-n gurile Dunărei, trecând prin Carpaţii Moldovei, popoarele nu se mai războiesc, omorul fratricid a încetat, armistiţiul s'a încheiat. Noul guvern revoluţionar rus, în numele poporului muncitor şi al milioanelor de soldaţi din tranşee, a început tratativele de pace.

Trăiască pacea care lasă să coboare peste sufletele noastre, peste mizeria noastră, peste ruinele nesfârşite, razele unei lumi noă, speranţe noă!

MUNCITORI!

Pacea, dorinţa tuturor popoarelor, nu ne este adusă nici de Papa dela Roma, nici de împăraţi şi regi, nici de boeri şi fabricanţi; pacea a fost cucerită pe baricadele oraşelor Rusiei cu sângele revoluţionarilor, muncitori şi ţărani, călăuziţi de lumina Socializmului!

MUNCITORI şi CETĂŢENI!

Energia, cinstea şi convingerea muncitorimei ruse, socialismul revoluţionar a salvat omenirea din prăpastie.

De azi începe o nouă eră în istoria lumei!

S'a isprăvit cu partidele burgheze, cu partidele democratice cu partidele de reforme.

Revoluţia rusă a făcut primul pas, nimicind cu avânt titanic tot ce i-a stat în cale. De acum, soarta lumei e legată de victoria proletariatului! Socialismul stăpâneşte astăzi ţara cea mai întinsă din Europa; socialismul nu mai poate fi un vis frumos; dânsul e triumfător, de dânsul tremură reacţiunea de pretutindeni. Milioane de proletari, de desmoşteniţi, de soldaţi se bucură azi de triumful socialismului.

Muncitori! In Rusia nu mai există nici împărat, nici prinţi, nici boeri şi fabricanţi cari să exploateze, nici poliţie, nici mizerie. In Rusia totul e guvernat de popor — pentru popor. In Rusia s'au împărţit pământurile şi s'au confiscat fabricile.

MUNCITORI!

In faţa acestei revoluţii măreţe, în faţa acestei transformări peutru vecie, care e datoria noastră?

De noi depinde totul! Noi vom cuceri totul! Eliberarea noastră poate şi trebue să fie numai opera noastră proprie! Muncitorimea din satele şi oraşele României nu mai poate da destinele ei în mâinile clasei stăpânitoare. Interesele muncitorilor şi ţăranilor sunt tocmai protivnice intereselor celor două mii de boeri şi fabricanţi din Romînia.

Oligarhia română, grupată în cele trei partide politice, întruchipată astăzi în Brătianu, Take Ionescu, Costinescu, Carp, Marghiloman, Stere şi toţi ajutătorii lor, toţi cari ne-au dus ţara în războiu sau cari n'au făcut nimic pentru împiedicarea lui, toţi cari au omorât ţărani la 1907 şi cari au înecat în sânge strigătul de pace al muncitorimei dela oraşe, toţi aceştia încearcă iarăşi să vorbiască în numele nostru, vor încerca iarăşi să ne înşele din nou, speră să ne subjuge şi să-i îmbogăţim.

Manifest semnat de un grup de socialişti români (dec. 1917)

(Manifest prin care este salutata Revolutia din octombrie)

epoca acoperite de armata romana,o armata cu probleme de dotare.Revolutia a deschis revolutiilor socialiste, a eliberarii nationale a popoarelor , a trecerii de la capitalism la socialism.

aduce Izbucnirea razboiului pe primul plan al vietii politice o serie de probleme vitale ale tarii: realizarea statului national unitar; realizarea unui regim democratic si a unui sistem de relatii agrare care sa solutioneze intr-un chip nou si adecvat revendicarile a milioane de tarani-propietatea asupra pamantului; prevenirea faptului ca Romania reprezenta tinta nemijlocita pentru doua mari puteri vecine-Imperiu Rusesc si Imperiul Austro-Ungar.Avand in vedere ca Romania nu era pregatita sa duca un razboi de durata, in Consiliu de coroana de la Sinaia-3 august 1914- a triumfat punctul de vedere care cerea ca Romania sa se declare in stare de neutralitate armata.O astfel de politica a fost (Manifest prin care este salutata Revolutia din octombrie)
dusa in primii doi ani ai razboiului.In perioada neutralitatii poporul roman s-a pronuntat tot mai hotarat pentru desarvarsirea unitatii nationale.In acest scop,se cerea tot mai mult intrarea in razboi alaturi de Antanta .Pentru infaptuirea unirii era si clasa muncitoare , dar ea s-a pronuntat impotriva intrarii in razboi.In aceasta perioada , cercurile guvernante au dus,pe plan extern , tratative secrete pentru obtinerea unor conditii avantajoase participarii Romaniei la razboi alaturi de Antanta.

ECONOMIA ROMANIEI IN PERIOADA

NEUTRALITATII 1914-1916

Primul razboi mondial a prilejuit nu numai o mare desfasurare de forte, ci si o uriasa incordare a potentialului economic al tarilor participante. In ajunul izbucnirii primului razboi mondial, capitalismul in Romania se afla in prima faza de dezvoltare. Sub aspect economic, Romania era in aceasta perioada o tara agrara, cu o industrie in curs de dezvoltare, dar restransa. In ansamblul economiei dominau relatiile capitaliste, impletite insa cu puternice ramasite feudale in agricultura.Izbucnirea razboiului impunea Romaniei sa isi precizeze pozitia.In cadrul unei sedinte a Consiliului de Coroana din 3 august, guvernul roman a decis in mod formal sa adopte o politica de neutralitate.Razboiul a creat o stare de tensiune, a perturbat legaturile economice normale dintre state,ceea ce a avut urmari negative asupra diferitelor ramuri de activitate economica din tara noastra.

Industria in timpul neutralitatii

Odata cu izbucnirea razboiului a fost afectata o serie intreaga de ramuri industriale din Romania.Astfel,ramuri ca industria petrolului, industria forestiera, industria moritului si alte ramuri care in general isi exportau produsele au fost

Moara Elisabeta – Borovsky 1913

Moara Elisabeta-a functionat din anul 1869, ca proprietate a Societatii morilor cu aburi din Banat.Criza economica din 1913 si apoi izbucnirea razboiului au adus greutati in aprovizionarea cu materii prime a intreprinderii.Desi la prima vedere , S.C.Moara cu Aburi devine favorizata de conjuctura razboiului deoarece gasise o clientela sigura,statul, si prin el armata ; la sfarsitul razboiului aceasta lucra numai cu 10% din capacitate.

De asemenea,statele industriale din apus au introdus prohibitii de export,ceea ce facea extrem de anevoioasa procurarea din import a materiilor prime necesare unor ramuri ale industriei noastre, a masinilor ,utilajelor si pieselor de schimb.Razboiul punea cu si mai multa vigoare in lumina dezavantajele dezvoltarii industriale insuficiente ale Romaniei.Restrangerea exportului si importului de produse industriale a

atras dupa sine o reducere catastrofala a activitatii porturilor noastre ,mai ales Constanta, Braila si Galati.

Intreruperea legaturilor economice cu puterile industriale europene au afectat si procesul pregatirii Romaniei pentru o eventuala participare la razboi. Ca urmare a slabei sale dezvoltari economice, a dependentei fata de industria occidentala, Romania nu era in masura sa produca in interior cele necesare pregatirii militare pentru ducerea unui razboi la nivelul tehnicii de atunci.In urma reviziei generale facute de oficialitati in perioada august – decembrie 1914, s-a demonstrat faptul ca inzestrarea armatei Romaniei era insuficienta (cu toate cheltuielile facuta in acest scop).Nu numai mijloacele moderne- ca avioane,artilerie grea – ci si mijloacele clasice de lupta (pusti,mitraliere,tunuri si munitia pentru ele) existau in cantitati insuficiente.Pentru fabricarea materialelor de razboi existau in tara doar trei intreprinderi specializate: Arsenalul armatei, Pirotehnia Cotroceni si Pulberaria Dudesti, dotate cu mijloace tehnice restranse si neadaptate pentru producerea unui armament modern si in cantitati suficiente.Procurarea din import a celor necesare era extrem de anevoioasa.Astfel , oficialitatile au recunoscut ca Romania nu era in putere sa duca un razboi de lunga durata.

Ca urmare,guvernul Romaniei a luat o serie intreaga de masuri pentru a ajuta la dezvoltarea industriei de razboi.Ca organ insarcinat sa se ocupe cu procurarea materialului de razboi a fost creata in aprilie 1915 “Comisia tehnica industriala” , transformata in noiembrie 1915 in “Directia generala a munitiilor”.Pe de alta parte, s-a luat masura ca o serie de intreprinderi metalurgice,forestiere ,textile,alimentare etc. ,precum si santierele navale sa treaca la fabricarea unor materiale pentru armata pe baza comenzilor date de stat prin “Directia generala a munitiilor”.

Cu toate acestea, nu s-a reusit insa sa se asigure indeplinirea programului minim de a se produce in tara 30% din materialele necesare armatei ; diferenta urmand a fi acoperita din import sau de la aliati.Slaba dezvoltare a unor ramuri industriale importante pentru tara noastra ca industria siderurgica,constructoare de masini si chimica ; lipsa unor utilaje si materii prime necesare, a specialistilor trebuitori ; precum si imposibilitatea procurarii din import a materialelor de interes militar a condus la aceasta situatie nefavorabila. Starea de neutralitate facea ca niciuna din taberele beligerante sa nu se arate dispusa sa sprijine dotarea si livrarea cu materiale a Romaniei.Neutralitatea nu putea proteja economia romaneasca impotriva razboiului.

Pe masura izbucnirii razboiului , s-au intensificat si presiunile diplomatice asupra lui I.C. Bratianu ,pentru a-l convinge sa renunte la neutralitate.La 16 iunie, ministrul Frantei la Bucuresti, Camille Blondel ,l-a informat sec pe Bratianu ca sosise vremea pentru o decizie privind pozitia Romaniei.Acesta a cerut un ragaz,dar si-a dat seama ca nu va mai putea fi mentinuta politica de neutralitate.Granita de sud a Romaniei era expusa, odata cu intrarea Bulgariei in razboi de partea Puterilor Centrale in octombrie 1915.Tocmai de aceea ,el a cerut indeplinirea unei serii de conditii menite sa protejeze tara din punct de vedere militar si sa garanteze infaptuirea pretentiilor sale teritoriale.El dorea : un angajament comun din partea Rusiei si a Italiei de aprovizionare cu 300 de tone de munitii zilnic pe intreaga durata a razboiului; o ofensiva generala aliata pe toate fronturile pentru a coincide cu atacul Romaniei impotriva Austro-Ungariei; o ofensiva ruseasca in Bucovina si Galitia pentru a apara flancul de nord al Romaniei; trimiterea de grupe rusesti in Dobrogea pentru a proteja sudul Romaniei impotriva unui atac bulgar sau, daca acest lucru nu era posibil, o ofensiva comuna franco-britanica impotriva Bulgariei,pornita de la Salonic. Bratianu a insistat de asemenea asupra incheierii unui tratat politic cu Alitatii, care sa garanteze unirea Transilvaniei si Bucovinei cu Romania, in concordanta cu frontierele pe care le indicase in negocierile purtate cu Rusia in 1915.Cand i-a prezentat aceste conditii lui Camille Blondel ,la 4 iulie, el i-a asigurat pe Aliati ca ,daca accepta aceste conditii, Romania ar putea incepe operatiunile militare la timp dupa 1 august.

Desi negocierile aveau sa mai dureze alte sase saptamani, propunerile lui Bratianu au pus efectiv capat unei perioade de incertitudine de doi ani.

De asemenea ,faptul ca clasele dominante din Romania au folosit inzestrarea armatei ca un prilej de a se imbogati pe seama bugetului de stat a constituit o cauza a instabilitatii industriale.Au devenit,astfel, motiv de scandal public afacerile cu armamentul ,puse la cale de catre generalul Iliescu ,protejatul lui I.C. Bratianu.Afacerile din perioada neutralitatii ,ca si apoi cele din timpul razboiului au dat nastere unei serii intregi de imbogatiti , speculanti ai conjuncturii de razboi.

In pofida cheltuielilor facute pentru inzestrarea armatei, Romania a ramas relativ slab pregatita din punct de vedere militar.Soldatii nu aveau echipament si sufiecienta hrana,iar armamentul era insuficient si de slaba calitate.Ca urmare , armata noastra a fost infranta in primele ciocniri de armatele dusmane mult mai bine inzestrate tehnic.

Agricultura in timpul neutralitatii

Agricultura in anii 1914-1916 ,din punct de vedere al raporturilor sociale si al organizarii productiei, prezinta aceleasi caracteristici cunoscute din examinarea perioadei precedente.

Productiea agricola a anului 1914 a fost mediocra ,in timp ce in anul 1915 a progresat intr-o oarecare masura.Acest lucru se poate vedea din faptul ca productia de cereale, cifrata la 93,6 milioane hectolitri in 1913, a scazut la 72,4 milioane hectolitri in 1914, pentru a se redresa in 1915, atingand 83,8 milioane hectolitri.Razboiul nu a avut influenta asupra conditiilor productiei productiei ca atare, oscilatiile in marimea recoltelor fiind determinate , ca si in anii anteriori , de factorii climatici.

Pe de alta parte, agricultura Romaniei a fost afectata negativ de distrugerea pietelor traditionale din strainatate si de pregatirile de razboi pe plan intern.Mobilizarea ,care s-a accelerat dupa aprilie 1915 , a provocat greutati mai ales gospodariilor mici,deoarece le-a lipsit de principala lor sursa de mana de lucru, intr-un moment in care povara suplimentara reprezentata de rechizitiile de stat in animale si hrana cadea in special pe umerii lor.Drept rezultat, multi tarani nu si-au putut plati impozitele fata de stat sau datoriile personale si si-au pierdut astfel pamantul.Judecand din aceasta prisma , statul nu a luat masuri de prevedere menite sa puna populatia la adapost de privatiunile perioadei care va urma.

Comertul exterior si interior

Izbucnirea primului razboi mondial a afectat in mare masura ***comertul exterior*** al Romaniei.Pana in vara anului 1914 , 80% din exporturile Romaniei trecusera prin gurile Dunarii,Marea Neagra si Stramtori, dar inchiderea stramtorilor Dardanele si Bosfor de catre turci din octombrie 1914 a deteriorat serios orientarile traditionale ale comertului.Relatiile comerciale ale Romaniei cu Marea Britanie, Franta ,Belgia si Olanda au fost restranse serios ,o situatie ce a dus la cresterea comertului cu Puterile Centrale. Germania si Austro-Ungaria ,care livrau deja Romaniei 60 % din importurile sale si prelua 20% din exporturile acesteia, si-au reintarit pozitia pe piata romaneasca.Intre 1914 si 1916 ,participarea Germaniei la comertul exterior romanesc a crescut de la 23 % la 29,4% ,iar a Austro-Ungariei de la 18,5% la 47,9 %.Romania exporta mari cantitati de

grane si petrol ambelor tari si este evident ca se afla pe un loc de frunte in planurile de razboi ale Puterilor Centrale, ca furnizor de alimente si materii prime.In schimb,guvernul roman a cautat sa cumpere echipament militar deopotriva din Germania si Austro-Ungaria ,dar ambele,constiente de directia in care erau indreptate sentimentele Romaniei,nu-i dadeau decat o mica parte din articolele cerute si insistau sa se faca plata imediat pentru toate bunurile trimise.Astfel , Puterile Centrale au absorbit ,in anul 1915, 78% din exportul romanesc.

Izbucnirea razboiului a atras dupa sine cresterea treptata a preturilor atat la produsele de export cat si la cele de import.Pentru a rezolva criza economica din ce in ce mai serioasa,guvernul si-a intensificat interventia in domeniul economiei.Guvernul roman a introdus prohibirea exportului unui intreg sir de produse agricole pe motiv ca era nevoie sa existe in tara, in cazul intrarii Romaniei in razboi,suficiente produse alimentare si materii prime.Singura cereala lasata libera la export a fost porumbul.Pe de alta parte, guvernul si-a rezervat dreptul sa acorde premise de export pentru produsele prohibite(in cazuri exceptionale).Acordarea premiselor de export a constituit una din afacerile guvernantilor liberali,ajungand ,datorita nemultumirii exportatorilor defavorizati ,obiect de discutii si in parlament.

De asemena , lasarea libera a porumbului la export a constituit o afacere rentabila deoarece el era cumparat de speculanti cu preturi derizorii de la tarani si apoi vandut peste granita la preturi duble sau chiar triple.

Pentru a obtine aurul necesar acoperirii sporului de emisiuni pe care le facea Banca Nationala pentru acoperirea cheltuielilor de inarmare, guvernul a instituit taxe de export ,incepand cu luna martie a anului 1915 , platibile in aur la porumb ,faina de porumb si fasole.

Restictionarea exportului facea ca peste cantitatile de produse nevandute in anii anteriori sa se adauge cele noi.Astfel guvernul s-a hotarat in 1915 sa revina la politica de libertate a exportului de cereale.Dar Germania si Austro-Ungaria creasera organizatii de stat cu drepturi de monopol pentru cumpararea de cereale ,oferind pentru cerealele romanesti preturi cat mai mici.Ca raspuns, in octombrie, s-a infiintat “Comisiunea centrala pentru vanzarea si exportul cerealelor si al derivatelor” ,aceasta primind atributii cu caracter de monopol de stat.Astfel, comisia a capat dreptul de a fixa cantitatile necesare consumului intern,de a stabili preuti maxime pentru vanzarile in interiori si preturi minimale la export.Problema transporturilor pentru export intra tot in atributia acestei organizatii de stat .De asemenea, s-au mai format “Comisia pentru exportul vinului” si

“Comisia de import”(se ocupa de importul in compensatie al materialelor deficitare).

Cele mai mari afaceri au fost facute prin “Comisiunea centrala pentru vanzarea cerealelor si derivatelor”,care a contractat si efectuat masive vanzari de cereale.Au fost incheiate trei contracte pentru vanzari de cereale ,doua cu Puterile Centrale si unul cu Anglia,totalizand 2.400.000 tone de cereale.La fel de important era si petrolul,care era extrem de necesar partilor beligerante ,desi volumul global al exportului de petrol a scazut din cauza imposibilitatii vanzarii lui in anumite tari aflate in razboi.Printr-o conventie, pentru fiecare vagon cu munitii sau medicamente livrate Romaniei, guvernul roman se angaja sa permita exportarea in Germania unui vagon cu benzina.Acest schimb insa nu a fost respectat : in locul petrolului exportat ,Romania n-a primit decat cantitati infime de armanent.

In timpul neutralitatii, comertul exterior al Romaniei a inregistrat o scadere substantiala.Ca volum fizic, exportul a scazut de la 4.569.076 tone in 1913 la 1.412.633 tone in 1915, iar importul a scazut de la 1.347.116 tone in 1913 la 290.607 tone in 1915.

Comertul interior a fost si el afectat de izbucnirea razboiului.Datorita restrangerii importului unor materii prime si produse finite ,precum si orientarii spre productia pentru armata a unor intreprinderi, multe articole industriale au inceput sa se gaseasca mai rar pe piata romaneasca si sa fie vandute la preturi de specula.Totodata,preturile mari la care erau vandute produsele noastre agricole peste granita au facut ca mosierii,arendasii si negustorii de cereale sa-si stocheze produsele in asteptare de revenire la libertatea exportului ; iar pe de alta parte au influentat in sensul cresterii treptate a preturilor la aceste produse si pe piata interna.Fapt este ca in anul 1916 se resimtea deja o anumita lipsa a acestor produse.

Pentru produsele “de prima necesitate” au inceput sa fie stabilite preturi maximale ca urmare legii masurilor exceptionale adoptata la 24 noiembrie 1914 si supusa ulterior unor completari si modifacri in aprilie 1915.Aceasta masura nu a fost foarte eficienta intrucat preturile “maximale” erau revizuite periodic si de regula majorate.Aceasta apreciere este intarita si de faptul ca scumpirea traiului a constituit o insemnata cauza a nemultumirii si protestului maselor populare in anii 1914-1916.

Finantele publice si circulatia monetara

Cu toate ca Romania nu s-a angajat inca de la inceput in razboi, izbucnirea acestuia nu a ramas fara consecinte asupra finantelor publice si circulatiei monetare a tarii.

Evolutia bugetului statului in aceasta perioada se poate observa din urmatorul tabel:

Realizarea bugetelor statului in anii 1914-1916(in milioane lei)

ANII	REALIZARI		EXCEDENT(+) SAU DEFICIT(-)
	VENIURI	CHELTUIELI	
1914-1915	567,7	539,7	+28,0
1915-1916	662,4	542,5	+119,9
1916-1917	363,5	831,0	-467,5

Din acest tabel rezulta o evolutie in sens opus adica veniturile au scazut iar cheltuielile bugetare au crescut, ceea ce a dus la deficite bugetare acoperite prin emisiune monetara.

Pentru a putea face fata cheltuielilor bugetare provocate de pregatirile militare guvernul a intensificat presiune fiscala asupra populatiei.Au fost sporite cu 50% taxele pe alcool,au fost sporite tarifele pe caile ferate, pretul tutunului si hartiei de tigarete etc.

Aceste cheltuieli nu mai puteau fi acoperite insa doar prin sporirea imediata a impozitelor.Din aceasta cauza statul a recurs la un sir de imprumuturi atat externe cat si interne.

Statul a contractat de la B.N.R. patru imprumuturi in valoare de 400 milioane lei acestea fiind rambursate in aprilie 1916. Statul a mai contractat si imprumuturi externe secrete de la Anglia si Italia pentru armament.

Statul a luat imprumuturi de la Banca Nationala Romana in valoare de 400.000 lei .Aceste imprumuturi au fost rambursate in aprilie 1916 cu produsul unui imprumut intern realizat prin subscriptie publica de valoare egala.Pe langa imprumuturile interne,s-a decurs si la unele imprumuturi secrete in strainatate –Anglia si Italia- pentru armament.

Izbucnirea razboiului a determinat tulburari si in domeniul circulatiei monetare care a crescut de la 437 mil. lei in 1923, la 1452 mil. lei in 1916.Cresterea circulatiei monetare era produsa de cresterea preturilor interne, de finantarea deficitelor bugetului de stat si de finantarea unei

parti de marfuri exportate ,pentru care statul acorda credite pe baza unu asa zis depozit de marci aur.Toate acestea au condus la aparitia si dezvoltarea fenomeniului de inflatie si de depreciere a leului fata de celelalte valute.

In concluzie ,anii neutralitatii au fost ani de scadere a capacitatii de cumparare a leului pe piata interna si ,totodata,de saracire a maselor.

Capitolul III

ECONOMIA ROMANIEI IN TIMPUL PARTICIPARII SALE LA PRIMUL RAZBOI MONDIAL(1916-1918)

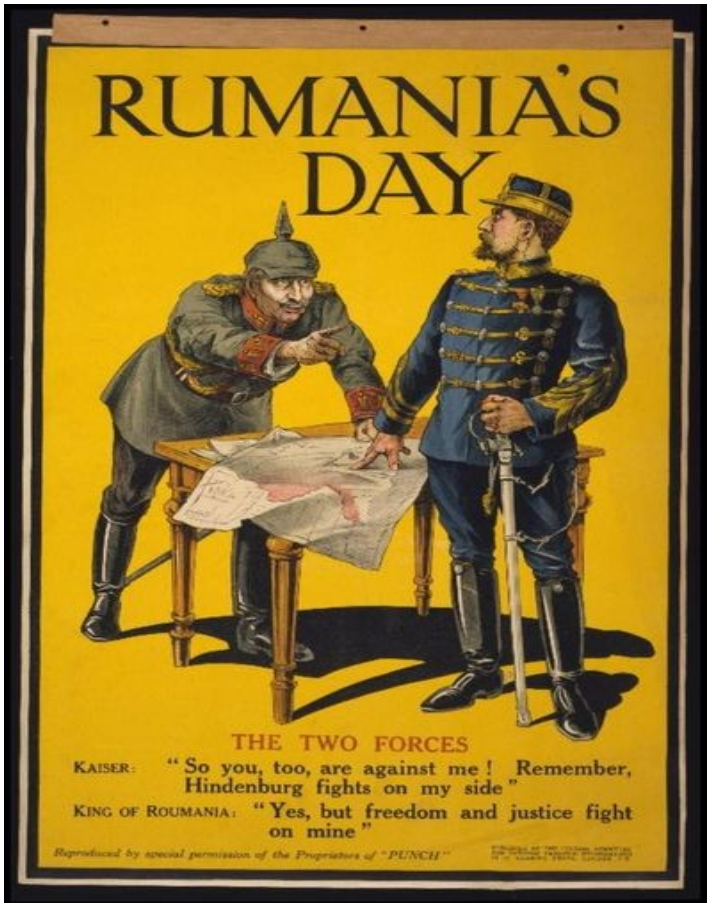

la, 15 august 1916, România a intrat în Război de partea Antantei care îi recunoştea drepturile sale asupra teritoriilor româneşti aflate sub stăpânirea Antantei. Ungaria a încheiat cu aceasta o convenţie politică şi militară.

In fata Romaniei se puneau in de aceasta perioada un sir intreg probleme:

a)desavarsirea procesului de infaptuire a statului national;

b)ridicarea potentialului economic al tarii;

c) infaptuirea unor reforme democratice si in special o noua legiuire agrara care sa solutioneze in taranimi, consolidarea independentei economice si politice. In acelasi timp datorita asezarii geografice Romania era tinta actiunilor de

expansiune economica ale monopolurilor straine, care patrunsesera in economia tarii si detineau pozitii puternice.Tratatul militar prevedea declanşarea consecutivă a două ofensive militare una din Grecia la Salonic şi alta pe frontul mare în Galiţia precum şi sprijinirea României cu arnament şi tehnică militară. Antanta nu şi-a respectat convenţia militară faţă de România. Ofensivele preconizate nu s-au declanşat, fapt ce a permis puterilor centrale să concentreze pe frontul românesc importante forţe umane şi tehnică militară.

Armamentul şi tehnica militară nu au venit la timp. După o rezistenţă înverşunată armata română a fost nevoită să se retragă reunind să oprească înaintarea trupelor germane pe linia Galaţi-Nămoloasa-Focşani unde fontul s-a stabilizat.

În condiţiile războiului economia ţării a avut enorm de suferit. Mari distrugeri au fost provocate de război, din raţiuni strategice militare au fost distruse sonde şi instalaţii petroliere, întreprinderi, căi ferate, poduri – inclusiv podul de la Cernavodă, o parte din recoltă, depozite de combustibil, cereale şi alimente. Teritoriul ocupat a fost supus unui jaf economic voit şi sistematic.

Situaţia industriei a avut mult de suferit. În teritoriul ocupat *statul major economic* – organism special constituit pentru jefuirea ţării – a procedat la inventarierea maşinilor şi instalaţilor ce nu au putut fi evacuate în Moldova şi la trimiterea lor în ţările ocupate Antanta, Ungaria, Germania, Turcia, Bulgaria. În perioada 1 dec. 1916 – 31 octombrie 1918 au fost exportate din România maşini-unelte 57475 t, 1,140809 t produse petroliere, 201153 t lemn, 936,945 t sare, 8867 t alcool, tutun. La aceste cantităţi trebuiesc adăugate cele utilizate sau consumate pe loc de administraţie şi dominate de ocupaţie. Deşi, Puterile Centrale preconizau reducerea României la rolul de anexă agrară, datorită propriilor necesităţi de război, ocupanţii s-au străduit să refacă şi să repună în funcţiune unele industrii din România. Aşa de exemplu, au fost puse în funcţiune minele de cărbune, pirită, sare, fabricile de hârtie din Buşteni, Câmpulung, de zahăr de la Chitila, de bere Bragadiru, de conserve şi marmeladă, morile, fabrici metalurgice.

O atenţie deosebită s-a acordat refacerii industriei petroliere. Toate terenurile petroliere aparţinând statului român şi ţărilor Antantei au trecut sub stăpânirea societăţilor germane. S-au constituit trei comandamente militare germane speciale pentru exploatarea petrolului şi a derivatelor.

Din necesităţi militare – strategice, cât şi pentru trimiterea bunurilor jefuite în propriile ţări, ocupanţii s-au preocupat şi de refacerea

transporturilor. Pentru exploatarea petrolului s-a construit o conductă de petrol până la Giurgiu.

Totuşi cu eforturile interne şi cu sprijinul aliaţilor, armata română a fost dotată cu echipament şi tehnică militară modernă, cu armament automat, 12 escadrile de aviaţie, căşti şi măşti de gaze, alimente şi medicamente. În felul acesta, armata română reorganizată şi modernizată, supusă unui regim intens de instrucţie cu armament modern a putut să restaureze în vara anului 1917 armata militară.

Agricultura a avut şi ea mult de suferit de pe urma războiului. Achiziţiile de animale şi inventar agricol, mobilizarea bărbaţilor, distrugerea unei părţi din recoltă a afectat serios potenţialul alimentar al ţării.

La aceasta s-a adăugat jaful sistematic al ocupanţilor ţării. Interesele economice au determinat puterile centrale să treacă la organizarea activităţii din agricultură: s-a introdus munca obligatorie a tuturor persoanelor între 14-16 ani, s-au refăcut unele căi de transport, s-au mărit suprafeţele agricole cultivate din Oltenia şi Muntenia. Teritoriul ocupat a fost jefuit de importante produse agricole pe următoarele căi:

1a) consemnul efectuat pe loc de armată;

2b) pachetele nelimitate trimise de membrii armatei de ocupaţie în ţările de origine;

3c) aşa-zisul “export” al produselor agricole peste graniţa ţării fără plata de către ocupanţi.

Mari cantităţi de cereale, animale, lână, au fost exportate în zonele ocupate între 1 decembrie 1916 – 31 octombrie 1918. Din România s-au expediat peste 2.161.105 tone de produse agricole la aceasta adăugându-se pentru întreţinerea armatei de ocupaţie 1 milion tone cereale şi circa 5 milioane vite, cornute, oi, porci, fără să mai amintim pachetele trimise de armată acasă.

Deosebit de grea a fost situaţia agriculturii din Moldova. Războiul a adus o mare dezorganizare a activităţii agricole:

1- 1/3 din lucrările din toamnă nu au fost realizate datorită lipsei de forţă de muncă, utilaje, animale;

2- o parte din recolta anului 1916, nu a putut fi strânsă din aceleaşi motive.

În această situaţie au fost întreprinse măsuri speciale de stat:

1- activitatea agricolă a fost organizată cvasimilitar;

2- s-a declarat obligatorie efectuarea muncilor agricole, a efectuării culturilor şi declarării stocurilor de cereale;

3- a fost decretat total monopolul statului asupra comerţului interior cu cereale;

4- consumul intern a fost naţionalizat;

5- s-au luat măsuri de reglementare a rechiziţiilor, transporturilor, de import de seminţe şi de alimente, de repunere în fucnţiune a morilor, etc.

Toate aceste măsuri nu au putut suplini marea necesitate de produse alimentare.

In Moldova se resimtea o mare lipsa de combustibil.din aceasta cauza, guvernul a luat masuri de sporire a extractiei de petrol si carbune.Pentru sporirea extractiei de carbune guvernul a creeat “Societatea generala de combustibil”.Ca urmare,extractia de carbune de la Comanesti a crescut de la 56469 tone in1917 la 93403 in 1918.

In industria prelucratoare dificultatile provenea din insufucienta ei dezvoltare si din insuficienta unor ramuri,de asemenea se resimtea o lipsa acuta de materii.Lipsa de materii prime era atat de mare incat unele intreprinderi metalurgice nu puteau fi folosite cu intreaga lor capacitate.Activitatea unor intreprinderi din industria usoara sau alimentara era franta serios de lipsa ori de insuficienta unor materii prime agricole.toate acestea se traduceau in mari lipsuri in aprovizionarea armatei si populatiei cu cele necesare.

Agricultura

Razboiul si ocupatia straina au avut urmari extreme de grele pentru agricultura.Mobilizarea militara a barbatilor,precum si rechizitiile de animale,inventar agricol si produse au fost resimtite puternic de gospodariile taranesti.Situatia precara a agriculturii a afectat serios alimentatia marii majoritati a populatiei.In teritoriul ocupat,autoritatile de

ocupatie au procedat la jefuirea sistematica a resurselor agricole ale tarii,propunandu`sis a atinga 2 obiective:

1)expedierea in tarile lor –in special Germania si Austro-Ungaria-a stocurilor de cereale si furaje aflate in Romania;

2)asigurarea unor recolte cat mai mari.

Guvernatorul militar a declarat ca “este necesar ca Romania sa fie tinuta ca granar al Puterilor Centrale”. Pentru atingerea scopurilor propuse statul major economic a pus in aplicare un intreg sistem de masuri cum ar fi: de rstabilire a transporturilor,de organizare a teritoriului ocupat din punct de vedere agricol si de asigurare a fortei de munca.

Teritoriul ocupat a fost jefuit de inseminate cantitati de produse agricole.Caile principale ale acestui jaf au fost urmatoarele: consumul efectuat de pe loc de armata de ocupatie,pachetele trimise de membrii ei in tarile de origine su asa-numitul “export”,reprezentat de produsele expediate peste granite fara echivalent de catre ocupanti.

Dar nu numai produsele cerealiere si furajere au fost jefuite,ci si lana,carnea, grasimile, ouale, laptele si produsele lactate, vinul, sfecla de zahar, tutunul,inul,canepa,pestele, lemnul. Toate acestea arata scara enorma pe care a fost jefuita tara noastra in decursul primului razboi mondial de catre imperialistii ocupanti.

Deosebit de grea a fost si situatia agriculturii din Moldova. Razboiul a adus cu sine o mare dezorganizare, iar retragearea precipitate in Moldova a accentuat si mai mult aceasta stare.Aproximativ o treime din semanaturile de toamna n`au fost effectuate, iar o parte din recolta anului 1916 a ramas nestransa.Fata de aceasta situatie , de implicatiile sociale si politice care decurgeau de aici, Guvernul de la Iasi a luat o serie de masuri exceptionale de interventie de stat in agricultura, “initiative particulara” dovedindu`se incapabila in fata situatiei. In ceea ce priveste suprafetele cultivate in cei doi ani de razboi,in anul agricol 1916-1917 s`au cultivat in Moldova cu 3050737 ha mai putin, iar in anul 1917-1918 cu 239131 ha mai putin. Astfel productia la hectar a fost sub nivelul antebelic.

Aceasta denita ca nu toate mausrile luate au putut sad ea rezultatele asteptate,din care cauza armata si populatia civila au avut de suferit mari lipsuri.

Finantele,creditul si moneda

Intrarea Romaniei in razboi, cu consecintele ei militare si economice, a atras dupa sine o serioasa dezorganizare a finantelor publice.Odata cu bugetul pe 1916-1917, au inceput sa apara deficite mari si in rapida crestere. Daca in bugetul pe 1916-1917, deficitul a fost de 467,6 mil lei, in 1917-1918, el a fost de 715,6 mil lei,pentru a ajunge in 1018-1919 la 1273,2mil lei. Pentru acoperirea acestor deficite,guvernul a recurs la noi imprumuturi facute la Banca Nationala, in suma de 1,2 miliarde lei, ceea ce a dus la o insemnata umflare a circulatiei monetare a Romaniei.

Aceasta situatie a dus la o puternica depreciere a leului si la dezvoltarea crescabda a inflatiei. Infkatia afost foarte mult agravata de jaful practicat de Puterile Centrale pe teritoriul ocupat cu ajutorul emisiunii Bancii generale. Odata cu ocuparea Bucurestiului, Banca Nationala a fost pusa sub sechestru de comandamentul militar al ocupantilor, iar Banca generala roamana a capatat printr`o ordonanta sarcina de a emite bani de hartie. Emisiunea leilor de catre Banca generala se facea pe baza unui deposit de numerar la Banca Imperiului German. Cele peste 2 miliarde lei de hartie emise de catre Banca generala au dezorganizat mult circulatia monetara si aveau sa constitue in perioada interbelica o cauza insemnata a inflatiei monetare.

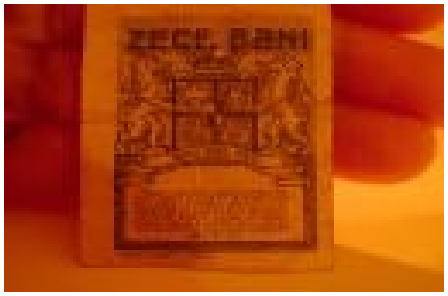

PACEA DE LA BUCURESTI

Situatia militara a Romaniei a devenit in toamna anului 1917 deosebit de grea. Rezultatele victoriilor militare din vara aceluiasi an n-au putut fi fructificate din cauza unui complex de factori, iar motivul principal fiind acela ca dupa incheierea pacii intre Rusia si Germania, Romania ramanea singura pe tot frontul de rasarit sa tina piept armatelor germane si austro-ungare, prin urmare fiind fortata sa incheie un armistitiu cu Puterile

Centrale ducand la semnarea preliminariilor de la Buftea in martie 1918, iar in final a pacii de la Bucuresti.

Dupa natura lor principalele prevederi din aceste tratate se refereau la: cedari de teritorii, petrol, produse agricole, transport si comunicatii, finante, navigatie si regimul Dunarii.

Conform prevederilor Pacii de la Bucuresti, Romania trebuia sa cedeze Bulgariei partea de sud a Dobrogei pana in apropierea liniei ferate Cernavoda-Constanta, restul acestei provincii romanesti ramanand condominium al celor patru puteri invingatoare pana la realizarea intelegerii dintre Bulgaria si Turcia. Austro-Ungaria urma sa ia un teritoriu de 32 000 km² pe creasta Carpatilor si numeroase sate in judetul Suceava.

Principalele noastre bogatii precum petrolul si cerealele erau supuse unei reglementari amanuntite stabilindu-se conventii speciale, anexe la tratatul economic, astfel guvernul roman acordand dreptul exclusiv de a folosi terenurile petrolifere alea statului, societatii “Oelländerein-Pacht-Gesellschaft” pe o durata de 90 de ani, adica pana in anul 2008. Pe aceasta durata, societatii i se mai acordau si o serie de privilegii precum folosirea caileor de comunicatie, mijloacelor de transport si retelei de inmaganizare a petrolului, construirea drumurilor, cailor ferate, conductelor, diverselor instalatii intrebuintarea lor scutite de impozite. Toate terenurile necesare lucrarilor fiind puse la dispozitie de catre statul roman “in schimbul unei dari potrivite” precum era mentionat in tratat.

Un alt capitol al “Conventiunii pentru petrol” prevedea ca societatile petroliere ale capitalistilor din tabara Antantei vor fi lichidate fortat, iar drepturile si valorile lor vor fi transferate unei alte societati care ar beneficia de aceleasi drepturi ca societatea Oelländerein-Pacht-Gesellschaft.

Cu Germania in frunte, Puterile Centrale incearcau sa jefuiasca statul roman obligandu-l prin conventie sa infiinteze un monopol comercial de stat pentru petroluri brute si sa concesioneze exercitarea dreptului de monopol unui grup financiar germano-austro-ungar. Acest grup urma sa preia la pretul stabilit de ei insusi tot petrolul extras in Romania si sa aiba dreptul exclusiv de a-l vinde in interior sau in afara.

Printr-o alta conventie, Romania era obligata sa dea Germaniei si Autro-Ungariei, timp de 9 ani, pana in 1926 toate prisosurile de cereale, seminte oleaginoase, nutret pentru vite, leguminoase, vite, carne, plante textile si lana precum si de vin si fructe la preturi si in cantitati dictate de cele 2 puteri.

In ce priveste transporturile, Germania obliga, intre altele, Romania ca pana la 31 decembrie 1930 sa mentina in vigoare tariful de transport existent la 1 iulie 1916 avand grija sa-si reserve mari avantaje si la tarifele telefragice si postale, totodata Germania asigurandu-si o pozitie dominanta in Comisia Europeana a Dunarii, excluzand din componenta ei tarile ce-i erau adverse in razboi: Anglia, Franta, Italia. Santierele navale din Giurgiu si Turnu-Severin urmau sa fie arendate pe timp de 40 de ani Puterilor Centrale, la expirarea termenului putandu-se face o noua arendare.

In cele din urma Romania era obligata sa efectueze retragerea din circulatie a banilor emisi de “Banca generala” in perioada ocupatiei, sa plateasca toate rechizitiile ramase neachitate de ocupanti, sa plateasca despagubiri supusilor Puterilor Centrale si celor ai statelor neutre pentru pagubele suferite in timpul razboiului. Depozitul Bancii Nationale era supus sechestrului, iar operatiile cu devize efectuate de bancile romane urmau sa fie controlate de doi comisari germani numiti in acest scop. In ce priveste Puterile Centrale, acestea nu-si luau fata de Romania nici o obligatie, tratatele incheiate necontinand in acest sens decat unele vagi promisiuni.

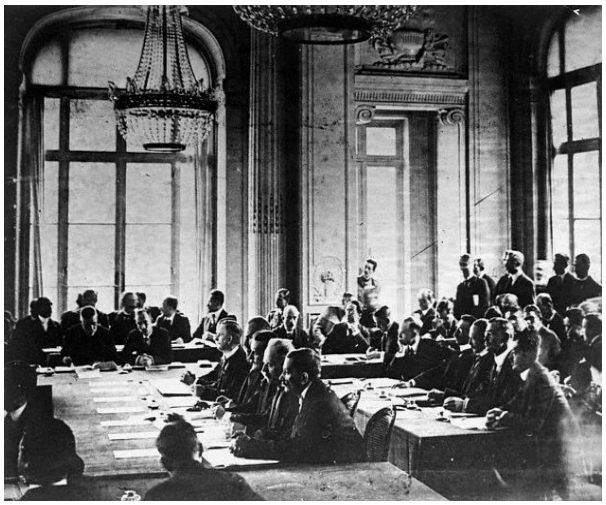

In virtutea prevederilor pacii de la Bucuresti, economia tarii noastre urma sa fie complet aservita pe ani indelungati imperialistilor germani si austro-ungari. Aceasta pace a avut caracterul tipic al unei paci imperialiste.

Tratatul de la Bucuresti a fost denuntat cateva luni mai tarziu, in noiembrie 1918, odata cu infrangerea Puterilor Centrale. Desi nu fusese ratificat, regele evitand sa-l semneze, totusi, din martie si pana in noiembrie, ocupantii s-au folosit de clauzele lui pentru a continua si intensifica jefuirea bogatiilor romanesti.

Conditiile de munca si de trai ale maselor populare

Perioada neutralitatii si a participarii Romaniei la primul razboi mondial a avut urmari importante asupra conditiilor de munca si de trai ale tuturor categoriilor de oameni ai muncii.

In perioada neutralitatii masele au avut de suportat povara crescand a impozitelor si rechizitiilor si neajunsurile provocate de concentrarea militara a barbatilor. Inflatia care a inceput sa se manifeste din ce in ce mai mult lovea, de asemenea, in conditiile de trai ale maselor, ducand la cresterea preturilor produselor de prima necesitate, la accentuarea speculei.

Alaturi de ceilalti oameni ai muncii, clasa muncitoare a resimtit din plin urmarile conjuncturii de razboi.

In primul rand, a crescut mult in aceasta perioada somajul. In urma reducerii considerabile a comertului exterior, activitatea porturilor s-a redus mult; datorita inchiderii debuseurilor externe, numeroase exploatari forestiere si fabrici de cherestea si-au oprit activitatea, iar altele si-au redus-o. Lipsa materiilor prime care provenea din import a determinat, de asemenea, inchiderea unor fabrici. In aceste conditii, dupa aprecierea presei muncitoresti, numarul somerilor in tara s-a ridicat in august 1914 la aproximativ 100 000.

Folosindu-se de imprejurarea ca oferta de brate de munca era in aceste conditii foarte mare, patronii manifestau tendinta de a prelungi ziua de lucru a muncitorilor, de a inlatura repausul duminical si de a reduce salariile. Muncitorii din intreprinderile care lucrau pentru armata erau mobilizati pe loc si supusi unor conditii de lucru din cele mai grele. Ca urmare, gradul de exploatare a muncitorilor de catre capitalisti a crescut in mod insemnat.

In timp ce somajul crestea, iar salariile muncitorilor inregistrau o scadere, produsele industriale de consum individual se scumpeau neincetat. Ca urmare a acestei situatii, salariul real a inregistrat in anii neutralitatii o scadere continua. Mizeria in randurile muncitorilor se extindea si se agrava. Totodata, in legatura cu pregatirile militare, statul burghezo-mosieresc a intensificat teroarea militaro-politieneasca contra muncitorilor.

Chiar de la inceputul razboiului mondial din 1914, clasa noastra muncitoare s-a ridicat la lupta impotriva antrenarii Romaniei in acest razboi, organizand in semn de protest numeroase greve, adunari, demonstratii, si manifestari de strada, la care au participat mii de muncitori, care, pe langa

revendicari economice se ridicau impotriva razboiului imperialist si pentru pace.

Intrarea Romaniei in razboi a atras dupa sine o inrautatire si mai mare a situatiei maselor populare.

Imediat dupa intrarea Romaniei in razboi, printr-un decret, a fost introdusa starea de asediu in conditiile caruia atributiilor autoritatilor civile treceau in intregime in mainile autoritatiilor militare.

O mare parte din muncitori au fost mobilizati pentru front, iar alta parte au fost mobilizati pe loc si pusi la dispozitia Directiei generale a munitiilor din Ministerul de Razboi. Principalele intreprinderi industriale au fost militarizate. Regimul militar din intreprinderile industriale din Moldova a fost intarit. Orice intarziere sau lipsa de la lucru era pedepsita cu inchisoarea.

In teritoriul vremelnic ocupat, autoritatiile militare au dat numeroase dispozitii prin care au supus pe toti cei capabili de lucru, in varsta de 14 - 60 de ani la munca obligatorie.

In intreprinderile care lucrau pentru administratia militara se aplica muncitorilor un regim exceptional de sever.

In afara de muncitorii obisnuiti autoritatiile de ocupatie au folosit in industrie numerosi prizonieri de razboi.

Inprejurarile razboiului si militarizarea intreprinderilor industriale au permis capitalistilor, atat din Moldova cat si din partea ocupata a tarii, sa dicteze muncitorilor o zi de lucru extrem de lunga, insotita de intensificarea muncii.

Deosebit de grea era, in aceste conditii, situatia femeilor si copiilor din intreprinderile capitaliste unde trebuiau sa faca fata unor munci peste puterile lor, ceea ce avea efecte distructive asupra santatii si vietii lor.

Ziua de lucru indelungata, marea intensitate a muncii, istovirea muncitorilor, impletite cu lipsa masurilor de protectie a muncii in intreprinderi, au determinat producerea unui mare numar de accidente in randul lucratorilor.

La aceste conditii de munca se adaugau conditiile grele de salarizare si de trai. Astfel, in teritoriul ocupat salariile nominale ale muncitoriilor s-au mentinut in general la nivelul dinainte de razboi, si numai in putine cazuri au inregistrat o usoara sporire. In acelasi timp, ca urmare a inflatiei, ca si a lipsei acute de produse alimentare si industriale de larg consum, provocate de jaful ocupantilor si de distrugerile de razboi, preturile tuturor produselor si in deosebi acelor de stricta necesitate au crescut enorm, ceea ce a redus simtitor capacitatea de cumparare a salariului.

DESAVARSIREA PROGRESULUI FORMARII STATULUI NATIONAL UNITAR ROMAN

In imprejurimile istorice din faza finala a razboiului, ca rezultat al actiunilor de veacuri duse de numeroase generatii care au trait pe pamantul Transilvaniei si al intregii Romanii, a aparut posibilitatea incununarii voctorioase a luptei de eliberare nationala a poporului nostru pentru statului

incheierea procesului de formare a national unitar roman. In conceptia statului maselor populare, desavarsirea national era strans legata de infaptuirea unor transformari radicale in viata social-economica si politica a tarii.

Adunarea Nationala de la Alba Iulia a realizat desavrasirea unificarii statului national roaman.

Infaptuirea unitatii statului a realizat cadrul national si social-economic pentru dezvoltarea mai rapida a fortelor de productie.Statul national unitar roman oferea un cadru mult mai favorabil pentru dezvoltarea economica a tarii. Resursele teritoriilor eliberate s-au integrat in circuitul economic general al tarii noastre , s-au putut dezvolta si valorifica in beneficul Romaniei. Industria, agricultura, reteaua de transporturi sic ea de credit, comertul exterior si interior, au putut sa se dezvolte in continuare intr`un ritm mai alert. De asemenea, s-a consolidat independenta economica a Romaniei. Desi capitatlul strain continua sa ocupe inca pozitii inseminate intr-o serie de ramuri, pozitiile economice ale capitalului romanesc se intaresc, dezvoltarea economica a tarii fiind influenatata in mod pozitiv. Eliberat in intregime de asuprirea nationala, poporul nostru s`a concentrate spre constructia economica,spre lupta pentru eliberarea sa sociala.

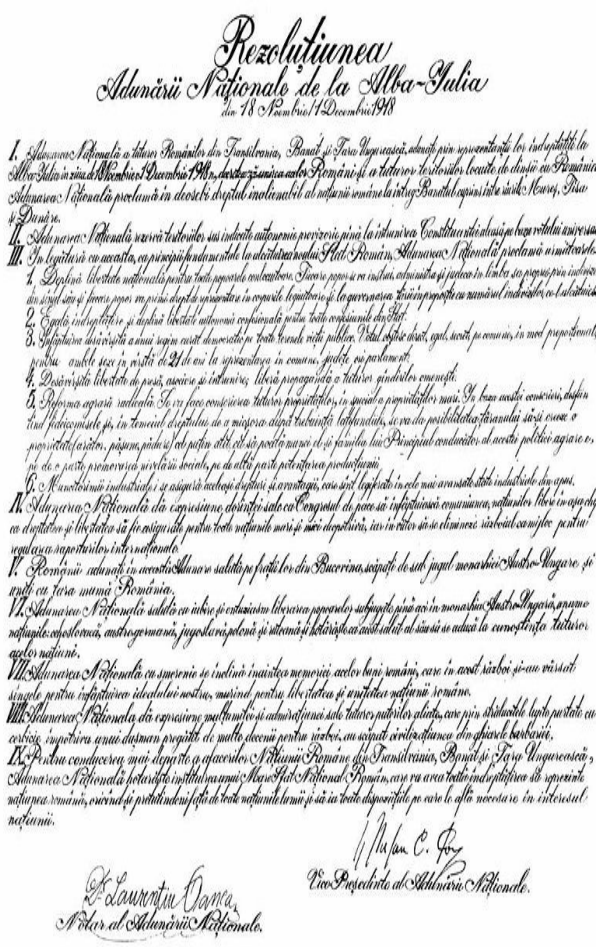

Rezoluțiunea
Adunării Naționale de la Alba-Iulia
din 18 Noembrie/1 Decembrie 1918

I. Adunarea Națională a tuturor Românilor din Transilvania, Banat și Țara Ungurească, adunați prin reprezentanții lor îndreptățiți la Alba-Iulia în ziua de 1 Decembrie/18 Noembrie 1918, declară unirea acelor Români și a tuturor teritoriilor locuite de dânșii cu România-mamă.
Adunarea Națională proclamă în deosebi dreptul inalienabil al națiunii române la viața sa politică deplină peste întreg pământul cuprins între vechile granițe ale României, Tisa și Dunăre.

II. Adunarea Națională votează tuturor ținuturilor sus indicate autonomia provizorie până la întrunirea Constituantei ce va hotărî asupra formei definitive de stat.

III. În legătură cu aceasta, ca principii fundamentale la alcătuirea noului Stat Român, Adunarea Națională proclamă următoarele:
1. Deplină libertate națională pentru toate popoarele conlocuitoare. Fiecare popor își va înființa, administra și judeca în limba sa proprie prin indivizi din sânul său și fiecare popor va primi dreptul reprezentării în corpurile legislative și la guvernarea țării în proporție cu numărul indivizilor ce-l alcătuiesc.
2. Egală îndreptățire și deplină libertate confesională pentru toate confesiunile din Stat.
3. Înfăptuirea unei reforme agrare radicale, care să corespundă năzuințelor juste ale țăranului român, ce va fi hotărâtă de Adunarea Constituantă.
4. Desăvârșită libertate de presă, asociație, întrunire, libera propagare a tuturor gândurilor omenești.
5. Reforma agrară radicală. Se va face conscrierea tuturor proprietăților, în special a proprietăților mari. Se va lua măsură de expropriere totală a latifundiilor, în interesul dreptului de a micșora cât mai mult numărul latifundiilor, de care azi depinde soarta întregului stat român.
6. Muncitorimii industriale i se asigură toate drepturile și avantagiile, care sunt legiferate în cele mai înaintate state industriale din apus.

IV. Adunarea Națională dă expresiune deplinei sale încrederi în Regele României cu Dinastia sa ereditară, precum și în Guvernul de pace ce va fi înființat cu concursul de pace să înfăptuiască comunicarea neîngrădită a tuturor liberi în acest sens cu dorințele și ideile sale și să ia toate măsurile pentru toate năzuințele juste ale popoarelor conlocuitoare.

V. Românii adunați în această Adunare salută pe frații lor din Bucovina, scăpați de sub jugul monarhiei austro-ungare, și unește cu țara-mamă România.

VI. Adunarea Națională salută cu inimi și entuziasm liberarea popoarelor subjugate până acum în monarhia austro-ungară, anume națiunile: cehoslovacă, austro-germană, jugoslavă, polonă și ucraineană și își exprimă speranța că aceste noi state libere vor ști să dea tuturor națiunilor, ce le alcătuiesc, deplină libertate și dreptate.

VII. Adunarea Națională cu smerenie se închină înaintea memoriei acelor bravi români, care în acest război și-au vărsat sângele pentru înfăptuirea idealului nostru, anume pentru libertatea și unitatea națiunii române.

VIII. Adunarea Națională dă expresiune marelui său respect și admirațiune față de vitejii popoarelor aliate, care prin vitejia lor au contribuit la dobândirea victoriei, asigurând libertatea și civilizațiunea omenirii.

IX. Pentru conducerea mai departe a afacerilor Adunării Naționale Române din Transilvania, Banat și Țara Ungurească, Adunarea Națională pune în locul fostului său comitet Marele Sfat Național Român, care va avea toate însușirile și reprezintă întreaga națiune română, având și pe toți bărbații de încredere din toate ținuturile locuite de români, cari se vor alătura în curând.

Dr. Laurențiu Comșa,
Notar al Adunării Naționale.

Vice-Președinte al Adunării Naționale.

Carte postala emisa pentru a sarbatori unirea

ECONOMIA TRANSILVANIEI IN PERIOADA PRIMULUI RAZBOI

Pentru a indeplini necesitatile frontului a fost nevoie de militarizarea treptat aproape a intregii industriei si vietii economice. Astfel in 1914 in Transilvania au fost militarizate industria metalurgica si minele de carbuni si fier care aprovizionau o buna parte din fronturile austro-ungare. Carbunele din Valea Jiului era folosit pentru aprovizionarea cu combustibil a zonei de cai ferate ce tinea de la Brasov la Lvov, plus uzinele metalurgice din Hunedoara,Cugir si alte centre industriale.

La inceputul razboiului productia industriala a crescut dar cu timpul din cauza greutatilor aprovizionarii cu materii prime (de exemplu cea textila) s-a produs o inevitabila scadere a productiei acestora.

In agricultura obligarea taranilor la cedarea pamanturilor adesea sub amenintarea armelor a dus la dezorganizarea gospodoriilor taranilor muncitori iar mobilizarea le-a lipsit de principalele brate de munca lucru

care a dus la accelerarea procesului de ruinare a taranilor. In acelasi timp pentru ca mosierii si chiaburi sa nu sufere din cauza mobilizari taranilor au fost adusi in mosile lor prizonieri de razboi sau chiar numerosii tarani si muncitori agricoli mobilizati care au fost incadrati in unitati de munca si pusi sa lucreze pe mosii in mod gratuit.

Acest razboi a adus profituri mari pentru burghezie dar a dus insa si la provocarea saraciei a oamenilor muncii. Ca urmare ziua de lucru a muncitorilor a crescut la 12 ore si a sporit utilizarea femeilor si copiilor in intreprinderi iar acest lucru era benefic capitalistilor deoarece femeilor si copiilor li se plateau salarii mult mai mici decat barbatilor. Conditiile de munca in intreprideri se agravau continuu adica muncitorii erau maltratati, incarcerate si amenintati ca vor fi trimisi pe prima linie a frontului.

In acelasi timp inflatia si inselatoria cu alimente si cu alte articole de necessitate luau proportii tot mai mari iar preturile cresteau cu rapiditate iar salariele stateau pe bateau pasu pe loc. Ca urmare salariul real scadea in mod alarmant.

Cresterea exploatarii oamenilor muncii, mizeria provocata de razboiul imperialist, teroarea care se inrautatea au participat la ascutirea contradictiilor de clasa si nationale din cadrul monarhiei austro-ungare.

Mase tot mai mari se opuneau razboiului astfel in iunie 1916 minerii din Valea Jiului au declarat o mare greva ,cerand incetarea razboiului si indeplinirea cererilor economice si politice. De asemenea in diferite localitati muncitorii s-au organizat in comitete de greva. Grevele cerand incetarea razboiului si si imbunatatirea conditiilor de munca si trai deveneau tot mai numeroase iar regimul burghezo-mosier a raspuns prin sporirea terorii, prin arestari si condamnari la inchisoare,executii si trimiteri pe front dovedindu-se un dusman neimpacat al oamenilor muncii.

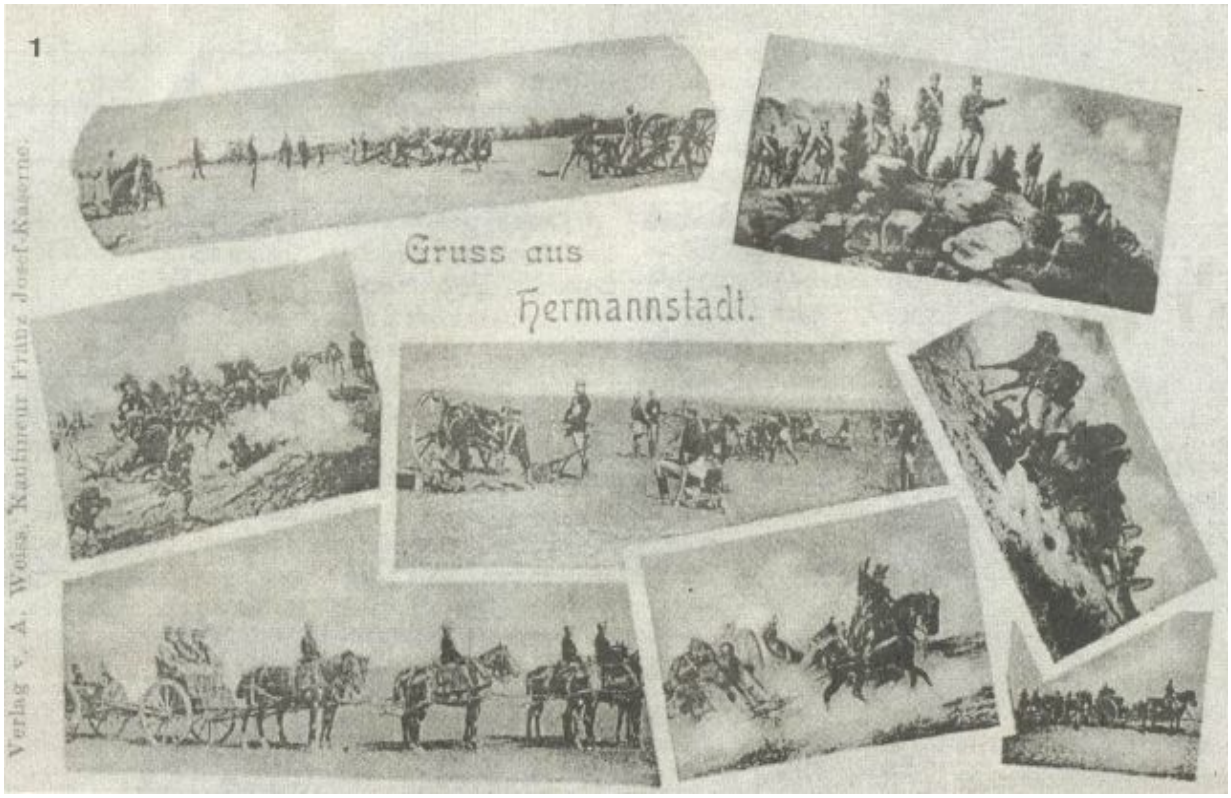

Batalia de la Sibiu -1916

Bibliografie

1) Dan Popescu – „Istoria economiei nationale”.Editura Continent,2002
2) Nicolae Marcu – „Istoria economiei nationale a Romaniei”.Editura Didactica si Pedagogica, 1974
3) Keith Hitchins – „Romania 1866-1947”.Editura Humanitas, 2004
4) www.google.ro
5) http://ro.wikipedia.org
6) http://search.marxist.org